

Cauza T-340/04

France Télécom SA împotriva Comisiei Comunităților Europene

„Concurență — Decizie de dispunere a unei inspecții — Cooperare loială cu instanțele naționale — Cooperare loială cu autoritățile naționale de concurență — Articolul 20 alineatul (4) din Regulamentul (CE) nr. 1/2003 — Motivare — Proportionalitate — Motiv nou — Inadmisibilitate”

Hotărârea Tribunalului (Camera a patra) din 8 martie 2007 II - 579

Sumarul hotărârii

1. *Concurență — Procedură administrativă — Competența de inspecție a Comisiei — Decizie de dispunere a unei inspecții — Obligație de motivare — Domeniu de aplicare [Regulamentul nr. 1/2003 al Consiliului, art. 20 alin. (4)]*

2. *Concurență — Procedură administrativă — Decizie de dispunere a unei inspecții — Cerere de asistență adresată autorităților naționale*
[Regulamentul nr. 1/2003 al Consiliului, art. 20 alin. (7) și (8)]
3. *Concurență — Procedură administrativă — Competența de inspecție a Comisiei — Obligație de cooperare loială cu autoritățile naționale — Decizie de dispunere a unei inspecții — Control jurisdicțional — Domeniu de aplicare*
[art. 10 CE, 81 CE și 82 CE; Regulamentul nr. 1/2003 al Consiliului, art. 20 alin. (4), (7) și (8)]
4. *Concurență — Repartizarea competențelor între Comisie și autoritățile naționale de concurență — Dreptul Comisiei de a decide desfășurarea unei inspecții într-o cauză aflată în curs de examinare în fața unei autorități naționale de concurență — Obligație de cooperare loială cu autoritățile naționale — Domeniu de aplicare*
[Regulamentul nr. 1/2003 al Consiliului, art. 11 alin. (1) și (6) și art. 13 alin. (1)]
5. *Concurență — Procedură administrativă — Competența de inspecție a Comisiei — Recurgere la o decizie de inspecție — Puterea de apreciere a Comisiei — Limite*
(Regulamentul nr. 1/2003 al Consiliului, art. 20)
6. *Procedură — Invocarea de motive noi pe parcursul procesului — Condiții*
[Regulamentul de procedură al Tribunalului, art. 44 alin. (1) lit. (c) și art. 48 alin. (2)]

1. Decizia prin care Comisia, în exercitarea atribuțiilor care îi sunt conferite prin Regulamentul nr. 1/2003 în scopul de a asigura respectarea regulilor comunitare de concurență de către întreprinderi și în temeiul articolului 20 din acest regulament, dispune efectuarea unei inspecții trebuie, în conformitate cu alineatul (4) al acestui articol și cu jurisprudența, să fie însoțită de o motivare cuprinzând un anumit număr de elemente esențiale, care să pună în evidență caracterul justificat al intervenției preconizate în interiorul întreprinderilor avute în vedere, și să acorde acestora din urmă posibilitatea de a înțelege întinderea datoriei de colaborare ce le revine,

concomitent cu garantarea drepturilor lor la apărare. Astfel, aceasta trebuie să indice obiectul și scopul inspecției, menționând caracteristicile esențiale ale încălcării suspectate, desemnând piața prezumată a fi afectată, natura încălcărilor suspectate, explicații referitoare la modul în care întreprinderea care face obiectul inspecției este prezumată a fi implicată în încălcarea respectivă, ce anume se caută și la ce elemente trebuie să se refere verificarea, atribuțiile conferite investigatorilor comunitari, data la care începe inspecția, sancțiunile prevăzute la articolele 23 și 24 din Regulamentul nr. 1/2003 și posibilitatea de a ataca decizia în fața Tribunalului. Comi-

sia este obligată, de asemenea, să precizeze în mod detaliat că dispune de elemente și de indicii materiale serioase care o determină să suspecteze încălcarea de care este bănuită întreprinderea care face obiectul inspecției.

elemente pot figura și în altă parte decât în decizia de dispunere a inspecției sau îi pot fi transmise respectivei autorități de către Comisie și în alt mod decât prin această decizie.

Aprecierea caracterului complet al motivării unei astfel de decizii trebuie să se facă prin prisma contextului în care a fost adoptată.

(a se vedea punctul 110)

(a se vedea punctele 49-53 și 58)

2. În temeiul articolului 20 alineatul (8) din Regulamentul nr. 1/2003 privind punerea în aplicare a regulilor de concurență prevăzute la articolele 81 [CE] și 82 [CE], autorității judiciare naționale sesizate în conformitate cu articolul 20 alineatul (7) din același regulament îi revine sarcina de a verifica dacă decizia Comisiei de dispunere a unei inspecții este autentică și dacă măsurile coercitive preconizate pentru efectuarea inspecției nu sunt nici arbitrar, nici excesive având în vedere obiectul acestei inspecții, iar Comisia este obligată să îi furnizeze anumite informații în acest scop.

3. În ceea ce privește inspecțiile pe care le poate dispune Comisia pentru asigurarea respectării regulilor comunitare de concurență de către întreprinderi, Regulamentul nr. 1/2003 operează, la articolul 20, o distincție clară între, pe de o parte, deciziile adoptate de Comisie în temeiul alineatului (4) al acestui articol și, pe de altă parte, cererea de asistență prezentată autorității judiciare naționale în temeiul alineatului (7) al aceluiași articol.

Dacă instanțele comunitare au competență exclusivă de control al legalității unei decizii adoptate de Comisie în temeiul articolului 20 alineatul (4) din regulament, în schimb, instanța națională căreia i s-a solicitat autorizația de aplicare a unor măsuri coercitive, în temeiul articolului 20 alineatul (7) din regulament, este singura care poate stabili, eventual cu concursul Curții de Justiție, în cadrul unei trimeri preliminare și sub rezerva eventualelor căi de atac naționale, dacă informațiile transmise de Comisie în cadrul acestei cereri

Rezultă, de asemenea, de la articolul 20 alineatul (8) din Regulamentul nr. 1/2003 și din jurisprudență că aceste

ii permit să își exercite controlul care îi este atribuit în temeiul articolului 20 alineatul (8) din regulament și îi conferă capacitatea de a se pronunța în mod util asupra cererii care i-a fost prezentată.

îndreptate împotriva deciziei Comisiei de dispunere a inspecției, pretinde că și le întemeiază pe faptul că, încălcând obligația de cooperare loială cu autoritățile naționale, prevăzută la articolul 10 CE în sarcina Comisiei, această decizie nu ar fi cuprins suficiente informații pentru a permite instanței naționale, sesizată cu o cerere de autorizare a recurgerii la măsuri coercitive, să se pronunțe în deplină cunoștință de cauză.

Autoritatea judiciară națională sesizată în conformitate cu articolul 20 alineatul (7) din regulament are, în conformitate cu prevederile alineatului (8) al acestui articol și cu jurisprudența, competența de a solicita explicații Comisiei, în special cu privire la motivele care o determină să suspecteze încălcarea articolelor 81 CE și 82 CE, la gravitatea încălcării suspectate și la natura implicării întreprinderii în cauză. Un control al Tribunalului care, prin ipoteză, ar putea avea drept consecință constatarea insuficienței informațiilor transmise de Comisie acestei autorități ar implica reevaluarea de către Tribunal a aprecierii, efectuată deja de această autoritate, asupra caracterului complet al acestor informații. Or, acest control nu poate fi admis, aprecierea autorității judiciare naționale fiind supusă numai căilor de atac interne care pot fi exercitate împotriva hotărârilor acestei autorități.

(a se vedea punctele 119 și 122-125)

4. Dacă articolul 11 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1/2003 prevede o regulă generală potrivit căreia Comisia și autoritățile naționale au datoria de a colabora strâns, acesta nu impune Comisiei să se abțină de la efectuarea unei inspecții cu privire la o cauză cu care o autoritate națională de concurență ar fi sesizată în paralel.

De asemenea, nu s-ar putea deduce din această dispoziție că, din moment ce o autoritate națională de concurență a început o investigație asupra unor fapte particulare, Comisia se află imediat în imposibilitatea de a cerceta cauza sau de a se interesa în mod preliminar în legătură cu aceasta. Dimpotrivă, din obligația de colaborare prevăzută prin această dispoziție rezultă că aceste două

Astfel, trebuie respinse ca inoperante argumentele pe care întreprinderea respectivă, în susținerea unei acțiuni

autorități pot lucra în paralel, cel puțin în stadii preliminare cum este cazul investigațiilor. Astfel, de la articolul 11 alineatul (6) din Regulamentul nr. 1/2003 rezultă că principiul cooperării implică, pentru Comisie și pentru autoritățile de concurență, ca acestea să poată lucra în paralel cel puțin în stadiile preliminare ale cauzelor cu care sunt sesizate. Într-adevăr, această dispoziție prevede, sub rezerva unei simple consultări cu autoritatea națională în cauză, menținerea dreptului Comisiei de a deschide o procedură în vederea adoptării unei decizii, chiar dacă o autoritate națională examinează deja cauza. Așadar, Comisia trebuie *a fortiori* să aibă posibilitatea de a desfășura o inspecție. Într-adevăr, o decizie prin care s-a dispus desfășurarea unei inspecții nu constituie decât un act pregătitor al soluționării pe fond a unei cauze, ceea ce nu marchează deschiderea formală a procedurii în sensul articolului 11 alineatul (6), citat anterior, o astfel de decizie de a desfășura o inspecție nereprezentând în sine o manifestare de voință din partea Comisiei în sensul adoptării unei decizii pe fondul cauzei.

De asemenea, articolul 13 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1/2003 nu determină decât o simplă posibilitate pentru autoritatea respectivă să suspende procedura inițiată sau să respingă plângerea pentru motivul că o altă autoritate de concurență se ocupă de aceeași cauză. Neutilizarea acestei posibilități nu poate, așadar, să fie considerată o neîndeplinire de către Comisie a obligației de coope-

rare loială cu autoritățile de concurență din statele membre.

(a se vedea punctele 128-130)

5. Respectarea principiului proporționalității presupune că, atunci când Comisia decide, în temeiul articolului 20 din Regulamentul nr. 1/2003 privind punerea în aplicare a regulilor de concurență prevăzute la articolele 81 [CE] și 82 [CE], să dispună efectuarea unei inspecții, măsurile avute în vedere nu trebuie să cauzeze inconveniente disproporționate și inacceptabile în raport cu scopurile urmărite de respectiva inspecție. Cu toate acestea, alegerea pe care Comisia trebuie să o facă între inspecția efectuată pe baza unui simplu mandat și inspecția dispusă printr-o decizie nu depinde de împrejurări precum gravitatea deosebită a situației, extrema urgență sau nevoia de discreție absolută, ci de necesitățile unei cercetări adecvate, având în vedere particularitățile cauzei. Ca urmare, atunci când o decizie de inspecție urmărește numai să permită Comisiei reunirea elementelor necesare pentru aprecierea eventualei existențe a unei încălcări a tratatului, o astfel de decizie nu încalcă principiul proporționalității.

Este de datoria Comisiei să aprecieze, în principiu, dacă o anumită informație

este necesară pentru a se putea detecta o încălcare a regulilor de concurență și, chiar dacă aceasta dispune deja de indicii sau chiar de elemente de probă referitoare la existența unei încălcări, este legitim ca instituția comunitară să considere necesar să dispună verificări suplimentare care să îi permită să aprecieze mai bine încălcarea sau durata acesteia.

(a se vedea punctele 147 și 148)

6. Din dispozițiile articolului 44 alineatul (1) litera (c) și ale articolului 48 alineatul (2) din Regulamentul de procedură al Tribunalului rezultă că cererea intro-

ductivă de instanță trebuie să arate obiectul litigiului și să cuprindă o expunere sumară a motivelor invocate și că invocarea de noi motive de drept pe parcursul procesului este interzisă, cu excepția cazului în care aceste motive se bazează pe elemente de drept și de fapt care au apărut în cursul procedurii. Or, faptul că un reclamant a luat cunoștință de o împrejurare de fapt în cursul procedurii în fața Tribunalului nu înseamnă că această împrejurare constituie un element de fapt care a apărut în cursul procedurii. În plus, este necesar ca acest reclamant să nu fi fost în măsură să aibă cunoștință anterior despre această împrejurare.

(a se vedea punctul 164)